

Llengua Catalana i Literatura

La matèria de Llengua catalana i literatura manté a batxillerat una continuïtat amb l'etapa anterior, al mateix temps que té unes finalitats específiques d'acord amb els objectius d'aquesta etapa. Així, l'educació lingüística i literària ha de contribuir a la maduresa personal i intel·lectual dels joves; lliurar els coneixements, habilitats i actituds que els permetin participar en la vida social i exercir la ciutadania democràtica de manera ètica i responsable, així com capacitar-los per a l'accés a la formació superior i al futur professional de manera competent.

L'objectiu de la matèria de Llengua catalana i literatura s'orienta tant a l'eficàcia comunicativa en la producció, recepció i interacció oral, escrita i multimodal, com a afavorir un ús ètic del llenguatge que posi les paraules al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la construcció de vincles personals i socials basats en el respecte i la igualtat de drets de totes les persones. D'aquesta manera, la matèria contribueix a la progressió en el desenvolupament de totes les competències recollides en el perfil de sortida dels alumnes al final de l'educació bàsica.

Les competències específiques de llengua catalana i literatura a batxillerat marquen una progressió respecte a les de l'educació secundària obligatòria, de les quals es parteix en aquesta nova etapa. L'aprofundiment respecte a l'etapa anterior consisteix en una major consciència teòrica i metodològica per analitzar la realitat, així com en la mobilització d'un conjunt major de coneixements, articulats a través d'instruments d'anàlisi que ajudin a construir i a estructurar el coneixement explícit sobre els fenòmens lingüístics i literaris tractats. Es proposa també afavorir una aproximació àmplia a la cultura, que aprofundeixi en aquesta etapa en la relació contínua entre el passat i el present.

La primera de les competències específiques de la matèria aprofundeix en el reconeixement i valoració de la diversitat dialectal de la llengua catalana i de la valoració de la diversitat lingüística del món amb el propòsit d'afavorir actituds d'estima a aquestes diversitats, combatre prejudicis i estereotips lingüístics i estimular la reflexió interlingüística. Un segon grup de competències es refereix a la producció, comprensió i interacció oral i escrita, incorporant les formes de comunicació per mitjans digitals. Així, les competències segona i tercera es refereixen a la comunicació oral; la quarta, a la comprensió lectora, i la cinquena, a l'expressió escrita. La competència sisena posa el focus en l'alfabetització informacional. La setena i la vuitena es reserven per a la lectura literària, tant autònoma com guiada a l'aula. La competència novena atén la reflexió sobre la llengua i els seus usos, mentre que la desena, relativa a l'ètica de la comunicació, és transversal a totes aquestes.

El desenvolupament de les competències dels alumnes reclama a batxillerat una major atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació. Els textos

acadèmics són els que construeixen la formació científica i humanística dels alumnes en l'etapa postobligatòria; els textos dels mitjans de comunicació, els que els posen en contacte amb la realitat social, política i cultural del món contemporani. Per això, el treball transdisciplinar és imprescindible perquè es puguin apropiat dels gèneres discursius propis de cada àrea de coneixement. Respecte a la competència literària, a batxillerat es pretén una progressiva confluència entre les modalitats de lectura guiada i lectura autònoma, tant pel que fa als seus respectius corpus com a les seves formes de fruïció. El desenvolupament de l'educació lingüística i literària exigeix en aquesta etapa una major capacitat d'abstracció i sistematització, així com el maneig d'un metallenguatge específic que permeti una aproximació més reflexiva als usos orals i escrits.

Per a cada competència específica es formulen criteris d'avaluació que estableixen el nivell d'acompliment esperat en cadascun dels cursos. Tenen un clar enfocament competencial i atenen tant als processos com als productes, la qual cosa necessita l'ús d'eines i instruments d'avaluació variats, amb capacitat diagnòstica i de millora. Atès l'enfocament inequívocament competencial de l'educació lingüística, la gradació entre els dos cursos no s'estableix tant mitjançant una distribució diferenciada de sabers, sinó en funció de la major o menor complexitat dels textos, de les habilitats d'interpretació o de producció requerides, del metallenguatge necessari per a la reflexió sobre els usos, o el grau d'autonomia conferit als estudiants. D'aquí ve que tant els sabers bàsics com els criteris d'avaluació siguin paral·lels en els dos cursos i tinguin continuïtat evident amb els d'etapes precedents.

Els sabers bàsics s'organitzen en quatre blocs. El primer, «Les llengües i els seus parlants», aprofundeix en el reconeixement de la diversitat lingüística tot subratllant els fenòmens que es produeixen en el marc del contacte entre llengües. Aprofundeix també en la unitat de la llengua, malgrat les diferències entre varietats dialectals, sociolectes i registres, a fi de combatre de manera argumentada prejudicis i estereotips lingüístics. El segon bloc, «Comunicació», integra tots els sabers implicats en la comunicació oral i escrita, l'alfabetització informacional i mediàtica i els vertebrats entorn de la realització de tasques de producció, recepció i anàlisi crítica de textos. Posa especial atenció a la producció de textos acadèmics i a la recepció crítica de textos procedents dels mitjans de comunicació, així com als processos de recerca que han d'acompanyar tots dos assoliments. El tercer bloc, «Educació literària», recull els sabers i experiències necessaris per a la consolidació de l'hàbit lector i la conformació de la pròpia identitat lectora, el desenvolupament d'habilitats d'interpretació de textos literaris, l'expressió de valoracions argumentades sobre els textos i el coneixement de l'evolució, configuració i interrelació entre textos a través de la lectura en profunditat d'algunes obres rellevants de la literatura catalana. Convida al disseny, per a cada un dels cursos, d'itineraris lectors que seran objecte de lectura guiada a l'aula, que inscriuen els textos en el seu context de producció i en la tradició cultural, al mateix temps que estableixen ponts amb els contextos

contemporanis de recepció. El quart bloc, «Reflexió sobre la llengua», proposa abordar l'aprenentatge sistemàtic de la gramàtica a través de processos d'indagació, establint una relació entre coneixement gramatical explícit i ús de la llengua, a partir de la reflexió i de la comunicació de conclusions amb el metallenguatge adequat.

Les situacions d'aprenentatge de la matèria de llengua catalana i literatura han d'entrenar els alumnes en l'ús de les eines que li permetin respondre als reptes de la societat del segle XXI, que requereix persones cultes, crítiques i ben informades; capaces de fer un ús eficaç i ètic de les paraules; respectuoses cap a les diferències; amb capacitat per adquirir informació i transformar-la en coneixement, per aprendre per si mateixes, col·laborar i treballar en equip; creatives i emprenedores; i compromeses amb el desenvolupament sostenible, la defensa dels drets humans, i la convivència igualitària, inclusiva, pacífica i democràtica.

La diversitat lingüística de la major part dels contextos escolars i la innegable necessitat d'una educació plurilingüe per a tots els alumnes, convida al tractament integrat de les llengües com a millor via per estimular no tan sols la reflexió interlingüística, sinó també l'aproximació als usos socials reals, en els quals sovint s'han de manejar simultàniament dues o més llengües.

Competències específiques

1. Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa, i dels territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana.

La diversitat lingüística constitueix una característica fonamental de la nostra societat. A aquesta realitat, s'hi suma el fet que a les nostres aules conviuen joves que parlen llengües diferents de la llengua vehicular d'aprenentatge. Les classes de llengües han d'acollir aquesta diversitat lingüística tant per valorar els significats culturals que se'n deriven i evitar els prejudicis lingüístics, com per aprofundir en el coneixement del funcionament de les llengües i les seves varietats. El desenvolupament d'aquesta competència a l'aula va, per tant, molt més enllà de situar en un mapa les llengües i dialectes del nostre país, o d'estudiar les raons històriques del seu plurilingüisme com a finalitat última de l'aprenentatge. Contràriament, aquest acostament ha de nodrir-se de l'anàlisi i el diàleg sobre textos orals, escrits i multimodals de caràcter social i cultural, que reflecteixin aquesta pluralitat lingüística i dialectal. Els alumnes, a més, han d'aprendre a distingir els trets que obeeixen a la diversitat geogràfica de les llengües, d'altres relacionats amb el sociolecte o amb els diversos registres amb els quals un parlant s'adequa a diferents situacions comunicatives.

Finalment, s'ha de propiciar que tot aquest aprenentatge es refermi en una comprensió crítica dels fenòmens que es produeixen en el marc del contacte entre llengües i de les conseqüències que puguin tenir sobre aquest tema els diferents models de convivència lingüística. Tot això amb la finalitat última de promoure l'exercici d'una ciutadania sensibilitzada, informada i compromesa amb els drets lingüístics individuals i col·lectius.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1.

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, tot recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seva fiabilitat, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.

Desenvolupar les estratègies de comprensió oral implica entendre la comunicació com un constant procés d'interpretació d'intencions en el qual entren en joc el coneixement compartit entre interlocutors i tots aquells elements contextuais i cotextuals que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar el seu sentit. La comprensió i interpretació de missatges orals requereix destreses específiques que han de ser objecte d'ensenyament i aprenentatge, des de les més bàsiques (anticipar el contingut, retenir informació rellevant en funció del propi objectiu, distingir entre fets i opinions o captar el sentit global i la relació entre les parts del discurs), a les més avançades (identificar la intenció de l'emissor; analitzar procediments retòrics; detectar fal·làcies argumentatives o valorar la fiabilitat, la forma i el contingut del text, entre d'altres).

L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió oral es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic i dels mitjans de comunicació amb major grau d'especialització. Això implica el contacte amb nous gèneres discursius, el desplegament d'estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els requerits per a la comprensió del text, així com la familiarització amb un lèxic caracteritzat per més abundància de tecnicismes, préstecs i estrangerismes. La incorporació de discursos orals que abordin temes de rellevància social, científica i cultural és essencial per preparar els alumnes tant per a la seva participació activa en la vida social com per al seu posterior desenvolupament acadèmic i professional.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CP2, STEM1, CD2, CD3, CPSAA4, CC3.

3. Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, amb rigor, coherència, fluïdesa i el registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per

construir coneixement i establir vincles personals, com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials.

En aquesta etapa, es posarà especial atenció a situacions de caràcter públic, amb més distància social entre els interlocutors, que exigeixen usos lingüístics més elaborats, registres formals i un reconeixement de la importància de la comunicació no verbal. Les destreses vinculades a la producció oral de caràcter formal són essencials per al desenvolupament acadèmic i professional ulterior. Requereixen conèixer les claus dels gèneres discursius específics i dissenyar situacions d'aprenentatge que incorporin de manera periòdica produccions orals a càrrec dels alumnes, sobre temes de rellevància ciutadana, científica o cultural, o vinculats als continguts curriculars. Aquestes seqüències didàctiques atendran de manera recursiva i col·laborativa a les successives fases del procés (planificació, producció, assaig i revisió) fins a arribar al producte final.

D'altra banda, un major grau de consciència lingüística en les interaccions orals és un requisit indispensable per participar de manera activa, compromesa i ètica en societats democràtiques. Adequar els usos orals al propòsit comunicatiu i calibrar els seus efectes en l'interlocutor és essencial per a una comunicació eficaç, basada en el respecte i la cura recíproca. Les classes de llengua han de procurar l'accés a contextos participatius propis dels àmbits social o educatiu, on els alumnes puguin prendre la paraula i desenvolupar estratègies d'escolta activa, cooperació conversacional i cortesia lingüística. Les tecnologies de la informació i la comunicació proporcionen nous formats per a la comunicació oral multimodal, síncrona o asíncrona, i permeten registrar les produccions orals dels alumnes per a la seva difusió en contextos reals i la seva posterior anàlisi i revisió.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2.

4. Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant la seva qualitat i fiabilitat amb la finalitat de donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement.

L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió lectora es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic amb un alt grau d'especialització, així com a textos dels mitjans de comunicació que aborden temes de rellevància social, científica i cultural. La lectura i interpretació de textos acadèmics implica el contacte amb nous gèneres discursius, el desplegament d'estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els aportats pel text,

familiaritzar-se amb un lèxic sovint tècnic i amb abundant presència de préstecs i estrangerismes.

D'altra banda, la lectura, interpretació i valoració de textos periodístics pressuposa el coneixement de les claus contextuals que permeten conferir-los sentit i detectar els seus biaixos ideològics. De no ser així, el lector queda limitat a la interpretació literal del que s'ha dit, incapaç de captar ironies, al·lusions o dobles sentits, o de calibrar la intenció comunicativa de l'autor. D'aquí ve que el desenvolupament de la competència lectora a batxillerat impliqui incidir en la motivació, el compromís i les pràctiques de lectura, juntament amb el coneixement i ús de les estratègies que han de desplegar-se abans, durant i després de l'acte lector, atenent de manera especial al desenvolupament de l'agilitat en el maneig de fonts diverses que permeti compensar la falta dels coneixements previs requerits per un determinat text, així com garantir la seva fiabilitat o aclarir la finalitat amb la qual ha estat escrit.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM4, CD1, CPSAA4, CC3.

5. Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Saber escriure significa avui saber fer-ho en diferents suports i formats, molts d'aquests de caràcter hipertextual i multimodal, i requereix el coneixement i apropiació dels «motlles» en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. A batxillerat cobren especial rellevància els gèneres acadèmics (dissertacions, assajos, informes o comentaris crítics, entre altres) que reclamen la integració de diferents mirades, camps del saber o disciplines. L'estudiant, per tant, ha de manejar amb fluïdesa l'alternança d'informació i opinió, tot consignant les fonts consultades, i procurar mantenir una adequada claredat expositiva amb una certa vocació d'estil. Ha de prendre consciència, en definitiva, de la responsabilitat de formar part en la construcció col·lectiva de sentits, des dels punts de vista cultural i ètic.

La composició d'un text escrit ha d'atendre tant la coherència, cohesió, correcció i adequació del registre, com la propietat lèxica i la correcció gramatical i ortogràfica, així com la valoració de les alternatives disponibles per a l'ús d'un llenguatge inclusiu. En requereix també adoptar decisions sobre el to del discurs i la inscripció de les persones (emissor i destinataris). A més, resulta essencial posar la màxima atenció en el llenguatge i l'estil, per la qual cosa la vinculació entre la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua i la seva projecció en els usos textuais resulta inseparable. D'aquí ve que el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'escriptura reclami una acurada i sostinguda intervenció a l'aula.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

6. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, tot avaluant la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, amb un punt de vista crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs de recerca sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides.

La producció, multiplicació i distribució de la informació és el principi constitutiu de les societats actuals, però l'accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement. Per això és imprescindible que els alumnes adquireixin habilitats i destreses per transformar la informació en coneixement, reconeixent quan es necessita, on cercar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, i evidenciant una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual i amb la identitat digital. Es tracta d'una aposta per l'Alfabetització Mediàtica i Informacional (AMI) que implica la utilització responsable de les tecnologies, amb especial atenció a la detecció d'informacions esbiaixades o falses, l'avaluació constant de les fonts, els temps d'ús i l'autoregulació.

S'ha de procurar que els alumnes, individualment o de manera col·laborativa, consultin fonts d'informació variades en contextos socials o acadèmics per a la realització de treballs o projectes de recerca, especialment sobre temes del propi currículum o de les obres literàries llegides. Aquests processos de recerca han de tendir a l'abordament autònom de la seva planificació, gestió i emmagatzematge de la informació per a la seva recuperació òptima, i del respecte a les convencions de presentació establertes (índex, organització en epígrafs, procediments de cita, notes a peu de pàgina, bibliografia i bibliografia web), al mateix temps que al desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del seu nou aprenentatge. La biblioteca virtual o escolar i l'aula, com a espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA4, CC2.

7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències lectores per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

Desenvolupar aquesta competència implica avançar en la consolidació de l'autonomia i la construcció de la pròpia identitat lectora, dedicant un temps

periòdic i constant a la lectura individual, i propiciant moments de reflexió que permetin establir relacions entre els textos llegits.

Això suposa ampliar les formes de gaudi, la diversitat i la complexitat dels textos escollits —incloent el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals i amb pràctiques culturals emergents— i la capacitat d'expressar l'experiència lectora. Es tracta de fer un pas cap a un corpus de lectures autònomes menys vinculades a l'entreteniment i a la lectura argumental, i més orientat cap a l'apreciació estètica de la literatura. En conseqüència, l'explicitació de judicis de valor sobre les obres es basarà en molts més elements, incloent la identificació de la intertextualitat entre els textos, i incorporarà la indagació, lectura i producció d'assaig relacionat amb les obres llegides.

Aquesta competència contribueix a l'apropiació per part dels alumnes d'un saber literari i cultural que permet establir relacions entre les lectures guiades i les autònomes, indagar sobre les obres llegides, mobilitzar la pròpia experiència lectora i cultural en la comprensió i interpretació dels textos, situar amb precisió els textos en el seu context de producció així com en les formes culturals en les quals s'inscriuen, i entendre les funcions i els efectes de les diferents convencions a partir de les quals es construeixen les obres.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1.1, CCEC2, CCEC3.1, CCEC3.2.

8. Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals per establir vincles entre textos diversos a fi de conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats d'aprofitament de la literatura i crear textos d'intenció literària.

Aquesta competència té la funció de desenvolupar habilitats d'interpretació que permetin l'accés a obres rellevants del patrimoni literari, facilitin la verbalització d'un judici de valor argumentat sobre les lectures, i ajudin a construir un mapa cultural que conjugui horitzons universals i relacioni les obres literàries amb altres manifestacions artístiques. Per aconseguir un gaudi conscient i elaborat de la lectura, serà necessari establir itineraris formatius de progrés amb lectures guiades. Aquests itineraris han de permetre copsar el funcionament del fenomen literari, aprofundir en la noció d'historicitat i de jerarquia entre textos, i sustentar l'aprenentatge en processos d'indagació i de construcció compartida de la interpretació de les obres.

No es tracta de pretendre abastar una història de la literatura de pretensions enciclopèdiques, sinó de seleccionar un nombre reduït d'obres que seran objecte de lectura guiada i compartida a l'aula. A fi d'afavorir la indagació entorn de l'evolució del fenomen literari i a la connexió entre obres, els títols triats aniran acompanyats d'un conjunt de textos que ajudin a entendre tant la seva contextualització històrica i cultural, com el seu lloc en la tradició literària, la

història de les seves interpretacions i el diàleg amb altres formes artístiques clàssiques i actuals. S'han de triar per a la lectura guiada i compartida a l'aula algunes obres rellevants del patrimoni literari, on s'ha d'incloure l'obra de dones escriptores. Aquestes obres han de mostrar elements rellevants de la construcció i funcionament de la literatura, de les relacions que s'estableixen amb altres textos, amb els valors ideològics i estètics del seu context de producció i amb la seva capacitat de donar sentit i explicar el nostre present.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL4, CC1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.1, CCEC3.2, CCEC4.2.

9. Consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos, i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.

Per tal que l'estudi sistemàtic de la llengua sigui útil, ha de promoure la competència metalingüística dels alumnes i s'ha de vincular amb els usos reals i contextualitzats propis dels parlants. La reflexió metalingüística ha de partir del coneixement intuïtiu dels alumnes com a usuari de la llengua i establir ponts amb el coneixement sistemàtic d'aquesta, utilitzant per això una terminologia específica i integrant els nivells morfosintàctic, semàntic i pragmàtic en l'estudi de les formes lingüístiques.

Es tracta, per tant, d'abordar l'aprenentatge estructurat de la gramàtica a través de processos d'indagació, tot establint una relació entre coneixement gramatical explícit i ús de la llengua a partir de la reflexió i de l'elaboració de petits projectes de recerca. Per això cal partir de l'observació del significat i la funció que les formes lingüístiques adquireixen en el discurs, per tal d'arribar a la generalització i a la sistematització a partir de la manipulació d'enunciats, el contrast entre oracions, la formulació d'hipòtesi i de regles, l'ús de contraexemples o la connexió amb altres fenòmens lingüístics, i comunicar els resultats amb el metallenguatge adequat. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió metalingüística i interlingüística perquè els alumnes puguin pensar i parlar sobre la llengua de manera que aquest coneixement reverteixi en una millora de les produccions pròpies i en una millor comprensió i interpretació crítica de les produccions alienes i, alhora, permeti construir de manera progressiva un coneixement explícit sobre com funciona el sistema lingüístic.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5.

10. Posar les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de

totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.

Desenvolupar aquesta competència implica no tan sols que les persones siguin eficaçes a l'hora de comunicar-se, sinó que posin les paraules al servei d'uns objectius que no es desentenguin de la indefugible dimensió ètica de la comunicació.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, tot oferint eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. Erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula és un imperatiu ètic. En els àmbits educatiu, social i professional, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les diferents violències (inclosa la violència de gènere), les creixents desigualtats, etc.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3.1, CC1, CC2, CC3.

Llengua Catalana i Literatura I

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1.Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions, amb especial atenció a les del propi territori; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa, Espanya i territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

1.2. Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens de contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i els mitjans de comunicació, i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües.

Competència específica 2

2.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

2.2. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant la seva qualitat, fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

Competència específica 3

3.1. Realitzar exposicions i argumentacions orals formals amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social, ajustant-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu i amb la fluïdesa, el rigor, la coherència i el registre adequat, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

3.2. Participar de manera activa i adequada en interaccions orals (formals i informals) i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

Competència específica 4

4.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, realitzant les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.

4.2. Valorar la forma i el contingut de textos complexos avaluant la seva qualitat, la fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

Competència específica 5

5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural. L'elaboració ha d'anar precedida d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal, i d'un procés de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.

5.2 Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

Competència específica 6

6.1. Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis; i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

6.2. Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.

Competència específica 7

7.1. Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània i deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura.

7.2. Compartir l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

Competència específica 8

8.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

8.2. Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre els clàssics de la literatura catalana objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics, i explicitant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.

8.3. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

Competència específica 9

9.1. Revisar els propis textos i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i utilitzant un metallenguatge específic, i identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.

9.2. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic.

9.3. Elaborar i presentar els resultats de petits projectes de recerca sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesi i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.

Competència específica 10

10.1. Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.

10.2. Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Sabers bàsics

A. Les llengües i els seus parlants

- Desenvolupament social i històric i situació actual de la llengua catalana.
- Estratègies de reflexió interlingüística.
- Detecció de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Els fenòmens de contacte entre llengües: bilingüisme, préstecs, interferències. Diglòssia lingüística i diglòssia dialectal. El paper actual de les xarxes socials i els mitjans de comunicació.
- Drets lingüístics, la seva expressió en lleis i declaracions institucionals. Models de convivència entre llengües, les seves causes i conseqüències. Llengües minoritàries i llengües minoritzades. La sostenibilitat lingüística.

B. Comunicació

Estratègies de producció, comprensió i anàlisi crítica de textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits amb atenció conjunta als aspectes que s'assenyalen a continuació.

B.1.Context

- Components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.

B.2. Gèneres discursius

- Propietats textuais: coherència, cohesió, correcció i adequació.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu. Els textos acadèmics.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Les xarxes socials i mitjans de comunicació.

B.3. Processos

- Interacció oral i escrita de caràcter formal. Prendre i deixar la paraula. Cooperació conversacional i cortesia lingüística.
- Comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. La intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i contingut del text.
- Producció oral formal: planificació i cerca d'informació, textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada.
- Comprensió lectora: sentit global del text i relació entre les seves parts. La intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminadors del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i contingut del text.
- Producció escrita. Procés d'elaboració: planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports. Correcció gramatical i ortogràfica. Propietat lèxica.
- Alfabetització informacional: recerca autònoma i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de la informació reelaborada de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Notícies falses i verificació de fets. El pescaclics.

B.4. Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics

- Formes lingüístiques per a l'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat.
- Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació.
- Connectors, marcadors discursius i procediments lèxics, semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text.
- Relacions entre les formes verbals com a procediments de cohesió del text, amb especial atenció a la valoració i l'ús dels temps verbals.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos. Ús eficaç de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.

- Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i la seva relació amb el significat.

C. Educació literària

C.1. Lectura autònoma: processos i estratègies

- Lectura d'obres rellevants d'autores i d'autors de la literatura universal contemporània, que promoguin reflexió sobre el propi itinerari lector, així com la inserció en el debat interpretatiu de la cultura.
- Selecció de les obres amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
- Participació activa en el circuit literari i lector en context presencial i digital. Utilització autònoma de tota mena de biblioteques. Accés a altres experiències culturals.
- Expressió argumentada dels gustos lectors personals. Diversificació del corpus llegit, atesos els circuits comercials del llibre i distingint entre literatura canònica i de consum, clàssics i best-sellers.
- Comunicació de l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i atenent aspectes temàtics, gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil i valors ètics i estètics de les obres.
- Mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
- Recomanació de les lectures en suports variats, atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals.

C.2. Lectura guiada: processos i estratègies

- Lectura de clàssics de la literatura catalana des de l'Edat mitjana fins al Romanticisme, inscrits en itineraris temàtics o de gènere.
- Construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions o converses literàries.
- Anàlisi dels elements constitutius del gènere literari i la seva relació amb el sentit de l'obra. Efectes en la recepció dels seus recursos expressius.
- Utilització de la informació social, històrica, cultural i artística per interpretar les obres i comprendre el seu lloc en la tradició literària.
- Vincles intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.
- Expressió argumentada de la interpretació dels textos, integrant els diferents aspectes analitzats i atenent els seus valors culturals, ètics i estètics. Lectura amb perspectiva de gènere.
- Lectura expressiva, dramatització i recitat atenent els processos de comprensió, apropiació i oralitat implicats.
- Creació de textos d'intenció literària a partir de les obres llegides.

D. Reflexió sobre la llengua

- Construcció de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació d'unitats comunicatives. Manipulació d'estructures, formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües amb l'ús del metallenguatge específic.
- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita, atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics.
- La llengua com a sistema interconnectat amb diferents nivells: fonològic, morfològic, sintàctic i semàntic.
- Distinció entre la forma (categories gramaticals) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques de l'oració simple i composta).
- Relació entre l'estructura semàntica (significats verbals i arguments) i sintàctica (subjecte, predicat i complements) de l'oració simple i composta en funció del propòsit comunicatiu.
- Procediments d'adquisició i formació de paraules i reflexió sobre els canvis en el seu significat. Les relacions semàntiques entre paraules. Valors denotatius i connotatius en funció de la seva adequació al context i el propòsit comunicatiu.
- Ús autònom de diccionaris, manuals de gramàtica i altres fonts de consulta per obtenir informació gramatical de caràcter general.

Llengua Catalana i Literatura II

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1.Reconèixer i valorar la unitat de la llengua catalana, contrastant de manera explícita i amb el metallenguatge apropiat aspectes lingüístics i discursius de la llengua en manifestacions orals, escrites i multimodals, diferenciant els trets de llengua segons els geolèctes, sociolectes o registres.

1.2.Refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, mitjançant l'anàlisi i la valoració de la rellevància actual dels mitjans de comunicació i les xarxes socials en els processos de normalització lingüística, tot tenint en compte la normativa lingüística.

Competència específica 2

2.1 Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals especialitzats, propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

2.2. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals especialitzats tot avaluant la seva qualitat, fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

Competència específica 3

3.1. Realitzar exposicions i argumentacions orals extenses, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals. Aquestes intervencions han de recollir diferents punts de vista, amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic, cultural i de rellevància acadèmica i social. També han d'ajustar-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu amb fluïdesa, rigor, coherència i el registre adequat en diferents suports, emprant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

3.2. Participar de manera activa i adequada en interaccions orals (formals i informals) i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

Competència específica 4

4.1. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, realitzant les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.

4.2. Valorar críticament el contingut i la forma de textos especialitzats avaluant la seva qualitat i fiabilitat, així com l'eficàcia dels procediments lingüístics emprats.

Competència específica 5

5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat entorn de temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal, i de redacció i revisió d'esborranys entre iguals o utilitzant altres instruments de consulta.

5.2. Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

Competència específica 6

6.1. Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, amb especial atenció a la gestió del seu emmagatzematge i recuperació, així com a l'avaluació de la seva fiabilitat i pertinència. Organitzar i integrar aquesta informació en

esquemes propis, reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

6. 2. Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.

Competència específica 7

7.1. Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants que es relacionin amb les propostes de lectura guiada, incloent l'assaig literari i obres actuals que permetin establir connexions amb la tradició. Deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, de les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura.

7.2. Compartir l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

Competència específica 8

8.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de la seva estructura i la relació amb el sentit de l'obra. Establir la relació de l'obra amb el context social, històric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

8.2. Desenvolupar petits projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre les obres de la literatura catalana dels segles XX i XXI objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques d'ahir i d'avui, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics, i deixant implícita la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.

Competència específica 9

9.1. Revisar els propis textos i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i amb un metallenguatge específic, i identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.

9.2. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic.

9.3. Elaborar i presentar els resultats de petits projectes de recerca sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesi i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.

Competència específica 10

10.1. Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.

10.2. Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Sabers bàsics

A. Les llengües i els seus parlants

- La llengua catalana i la unitat de la llengua.
- Estratègies avançades de la reflexió interlingüística.
- Diferències entre els trets propis de les varietats dialectals i els relatius als sociolectes i els registres.
- Indagació i explicació dels conceptes de norma culta i estàndard, atenent la seva utilitat i la seva diversitat en la llengua catalana.
- Els mitjans de comunicació i les xarxes socials en els processos de normalització lingüística.

B. Comunicació.

Estratègies de producció, comprensió i anàlisi crítica de textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits amb atenció conjunta als aspectes que s'assenyalen a continuació.

B.1. Context: components del fet comunicatiu

- Components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.

B.2. Gèneres discursius

- Propietats textuals: coherència, cohesió, correcció i adequació.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu. Els textos acadèmics.

- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Les xarxes socials i mitjans de comunicació.

B.3. Processos

- Interacció oral i escrita de caràcter formal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística.
- Comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. La intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció oral formal: Planificació i recerca d'informació, textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada.
- Comprensió lectora: sentit global del text i relació entre les seves parts. La intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminadors del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció escrita. Procés d'elaboració: planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports. Correcció gramatical i ortogràfica. Propietat lèxica.
- Alfabetització informacional: Recerca autònoma i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de la informació reelaborada de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. La gestió de continguts, l'emmagatzematge i la recuperació de la informació rellevant. Notícies falses i verificació de fets.

B.4. Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics

- Formes lingüístiques d'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat
- Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació.
- Connectors, marcadors discursius i procediments lèxics, semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text.
- Relacions entre les formes verbals com a procediments de cohesió del text amb especial atenció a la valoració i a l'ús dels temps verbals.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos. Ús eficaç de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i la seva relació amb el significat.

C. Educació literària

C.1. Lectura autònoma

- Lectura d'obres rellevants d'autores i autors que es relacionin amb les propostes de lectura guiada, incloent l'assaig literari i formes actuals de producció i consum cultural, que promoguin la reflexió sobre el propi itinerari lector, així com la inserció en el debat interpretatiu de la cultura.
- Selecció de les obres amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
- Participació activa en el circuit literari i lector en context presencial i digital. Utilització autònoma de tota mena de biblioteques. Accés a altres experiències culturals.
- Expressió argumentada dels gustos lectors personals. Diversificació del corpus llegit, atesos els circuits comercials del llibre i distingint entre literatura canònica i de consum, clàssics i *best-sellers*.
- Comunicació de l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i atenent aspectes temàtics, gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil, i valors ètics i estètics de les obres.
- Mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
- Recomanació de les lectures en suports variats, atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals.

C.2. Lectura guiada

- Lectura d'obres rellevants de la literatura catalana dels segles XX i XXI inscrites en itineraris temàtics o entorn de tres eixos: (1) Els models narratius des de finals del XIX i principis del XX fins al XXI; (2) La poesia dels segles XX i XXI i (3) El teatre dels segles XX i XXI.
- Construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions o converses literàries.
- Anàlisi dels elements constitutius del gènere literari i la seva relació amb el sentit de l'obra. Efectes en la recepció dels seus recursos expressius.
- Utilització de la informació social, històrica, cultural i artística per interpretar les obres i comprendre el seu lloc en la tradició literària.
- Vincles intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.
- Expressió argumentada de la interpretació dels textos, integrant els diferents aspectes analitzats i atenent els seus valors culturals, ètics i estètics. Lectura amb perspectiva de gènere.
- Lectura expressiva, dramatització i recitat atenent els processos de comprensió, apropiació i oralitat implicats.
- Creació de textos d'intenció literària a partir de les obres llegides.

D. Reflexió sobre la llengua

- Construcció de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació d'unitats comunicatives. Manipulació d'estructures,

formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües amb l'ús del metallenguatge específic.

- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics.

- La llengua com a sistema interconnectat tenint en compte els diferents nivells: fonològic, morfològic, sintàctic i semàntic.

- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques de l'oració simple i composta).

- Relació entre l'estructura semàntica (significats verbals i arguments) i sintàctica (subjecte, predicat i complements) de l'oració simple i composta en funció del propòsit comunicatiu.

- Procediments d'adquisició i formació de paraules i reflexió sobre els canvis en el seu significat. Les relacions semàntiques entre paraules. Valors denotatius i connotatius en funció de la seva adequació al context i al propòsit comunicatiu.

- Ús autònom de diccionaris, manuals de gramàtica i altres fonts de consulta per obtenir informació gramatical de caràcter general.

Llengua Estrangera

La ràpida evolució de les societats actuals i les seves múltiples interconnexions exigeixen el desenvolupament d'aquelles competències que ajudin els individus a practicar una ciutadania independent, activa i compromesa amb la realitat contemporània, cada vegada més global, intercultural i plurilingüe. Tal com assenyalava el marc de referència per a una cultura democràtica, en les actuals societats, culturalment diverses, els processos democràtics requereixen del diàleg intercultural. Per tant, la comunicació en diferents llengües resulta clau en el desenvolupament d'aquesta cultura democràtica. En la idea d'un Espai Europeu d'Educació, la comunicació en més d'una llengua evita que l'educació i la formació es vegin obstaculitzades per les fronteres i afavoreix la internacionalització i la mobilitat, a més de permetre el descobriment d'altres cultures ampliant les perspectives de l'alumne.

La matèria de Llengua Estrangera contribueix a l'adquisició de les diferents competències clau en el batxillerat i, de manera directa, participa en la consecució de la competència plurilingüe, que implica l'ús de diferents llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. El plurilingüisme integra no sols la dimensió comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals que condueixen a l'alumne a conèixer, valorar críticament i respectar la diversitat lingüística i cultural, i que contribueixen al fet que pugui exercir una ciutadania independent, activa i compromesa amb una societat democràtica. D'acord amb aquest enfocament, la matèria de Llengua Estrangera en l'etapa de batxillerat té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa en la llengua estrangera, de manera que permeti a l'alumne comprendre, expressar-se i interactuar en aquesta llengua amb eficàcia, fluïdesa i correcció, així com l'enriquiment i l'expansió de la seva consciència intercultural.

L'eix del currículum de Llengua Estrangera està travessat per les dues dimensions del plurilingüisme: la dimensió comunicativa i la intercultural. Les competències específiques de la matèria, relacionades amb els descriptors operatius de les competències clau de l'etapa i amb els reptes del segle XXI, permeten a l'alumne comunicar-se en la llengua estrangera i enriquir el seu repertori lingüístic individual, aprofitant les experiències pròpies per millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les llengües estrangeres. Així mateix, ocupen un lloc important el respecte pels perfils lingüístics individuals, l'adequació a la diversitat, així com l'interès per participar en el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics a través del diàleg intercultural.

Aquesta matèria, a més, permet a l'alumne desenvolupar-se millor en els entorns digitals i accedir a les cultures vehiculades a través de la llengua estrangera, tant com a motor de formació i aprenentatge tant com a font d'informació i gaudi. En aquest sentit, les eines digitals posseeixen un potencial que podria aprofitar-se plenament per reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües i

